

E. Folwarczny-Misko

Wieliczka, pow. Kraków

Informator Archeologiczny : badania 2, 373-375

1968

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wyżej odsłonięto warstwy związane z przebudową krużganku i niwelacją terenu w wieku XVII. Natrafiono na dwa fragmenty posadzki kamiennej, wyznaczające najprawdopodobniej poziom krużganku w XVII wieku.

Wykop drugi /XIV/ zlokalizowany przy głównym wejściu do kościoła /od zachodu/, w narożniku pomiędzy murem kościoła i klasztoru, otwarto w celu osuszenia bardzo wilgotnych ścian i fundamentów zachodniej fasady kościoła. Stwierdzono tutaj występowanie podobnego układu stratygraficznego jak w wykopach z ubiegłego roku /III i IV/. Bezpośrednio ponad piaskiem calcowym widać warstwę humusową ze śladami węgla drzewnych. Wyżej występuje warstwa rozłożonego czerwonego piaskowca /warstwa budowy kościoła/. Uchwycono również warstwę o charakterze budowlanym odpowiadającą zapewne poziomowi rozbudowy klasztoru w XVII wieku. W północno-zachodniej części wykopu odkryto pochówek szkielecny, który należy odnieść do czasów nowożytnych.

WIDORADZ, pow. Wieluń

patrz wczesne średniowiecze

WIELICZKA, pow. Kraków

Muzeum Żup Krakowskich
Wieliczka

Badania prowadził mgr E. Polwarczny-Misko.
Finansowało Muzeum Żup Krakowskich. Drugi
sezon badań. Urządzenia solankowe średnio-
wieczne; ślady osadnictwa z okresu wpływów
rzymskich.

Prace wykopaliskowe były kontynuacją badań nad wczesnośredniowiecznymi urządzeniami solankowymi. W br., w odległości około 9 m na północ od studni-szybu solankowego, odsłonięto drugi odstojnik. Był to otwór głęb. 170 cm, średnicy około 75 cm obudowany trzema beczkami ustawionymi pionowo jedna na drugiej. Wypełnisko beczek stanowiła przemieszana ciemnobrunatna ziemia i zielonkawy ił. Materiał zabytkowy reprezentowany był przez ceramikę średniowieczną, ułamki kafli i cegłę palcówkę. Stratygrafia nawarstwień kulturowych uległa całkowitemu zniszczeniu do poziomu 220 cm poniżej punktu 0. Do głęb. około 400 cm występowały warstwy z materiałem średniowiecznym /ceramika/. Na tej głębokości pojawił się calec. Na jego tle wyraźnie wystąpił wkop pod beczki odstojnika. Pod trzecią beczką uchwycono 10 cm warstwę zielonkawego iłu, pod nią warstwę kamieni piaskowca równomiernie rozmieszczonych pod powierzchnią dna beczki. W celu uzyskania pełnej stratygrafii urządzeń solankowych założono wykop na przedłużeniu profilu w stronę północną. Stwierdzono, że pod warstwami z materiałem średniowiecznym na głęb. około 300-370 cm wystąpiła czarna ziemia zawierająca wyłącznie ceramikę z okresu rzymskiego. Na poziomie 370 cm pojawił się calec.

Na podstawie materiału zabytkowego zespół urządzeń solankowych datować można na okres średniowieczny.

Rozpoczęto też badania /15 - 20.VIII/ przy ujściu szybu Goryszowskiego, który powszechnie uważany jest za jeden z najstarszych szybów kopalnianych na terenie Wieliczki. Jest on znaczony na poziomie I na najstarszym planie kopalni wielickiej pochodzącym z lat 1631-38 /plan Germana/. Ujście jego na powierzchni nie było jednak uwidocznione przez Germana. Celem dokładnego zlokalizowania wychodni szybu zlecono wykonanie pomiarów geodezyjnych. Opierając się na obliczeniach sporządzonych przez

geodetów wytyczono wykop o wym. 10 x 2 m na terenie obecnego parkingu samochodowego w Wieliczce. Osiągnięto poziom 400 cm. Stwierdzono równy, poziomy układ stratygrafii. Według tradycji, nad szybem Goryszowskim miały miejsce częste obsunięcia ziemi, co musiałyby znaleźć swoje odzwierciedlenie w stratygrafii wykopu. Ponadto brak w wykopie najmniejszych śladów po urządzeniach kopalnianych popierałby również hipotezę, że wychodni szybu Goryszowskiego należy spodziewać się w innym miejscu.

WIELICZKA, pow. Kraków
Stanowisko 2

Muzeum Żup Krakowskich
w Wieliczce

Badania prowadzili mgr Antoni Jodłowski i mgr Maria Zeylandowa. Finansowało Muzeum Żup Krakowskich. Piąty sezon badań. Szyb górniczy średniowieczny /poż. XIII w./.

Kontynuowano prace wykopaliskowe na terenie zamku żupnego.

Wyeksplorowano wykop nr 39 zlokalizowany między południową ścianą zamku, z czasów Kazimierza Wielkiego, a murem z końca XIII w. Na głęb. 2,40 m od obecnej powierzchni dziedzińca odsłonięto konstrukcję szybu górniczego /czworobok o wymiarach 3,40 x 2,40 m/. Znajduje się on 0,90 m na południe od zamku gotyckiego i 2,40 m w kierunku zachodnim od budowli prostokątnej z XIII w. Wykop przebadano do głęb. 6 m, a samą konstrukcję odsłonięto do głęb. 3,60 m.

Szyb zbudowany był z grubych bierwion /śred. 15 - 27 cm/, układanych na zrąb. Od strony wewnętrznej wzmocniony był czterema pionowo ustawionymi słupami rozporowymi. Nie znajdowały się